

Четвърти урок Какво има в стаята?

Глаголи чета, пиша, уча, седя, мога, има, няма, говоря
аз чета/ти четеш/той, тя, то чете/ние четем/вие четете/те четат
аз пиша/ти пишеш/той, тя, то пише/ние пишем/вие пишете/те пишат
аз уча/ти учиш/той, тя, то учи/ние учим/вие учите/те учат
аз седя/ти седиш/той, тя, то седи/ние седим/вие седите/те седят
аз мога/ти можеш/той, тя, то може/ние можем/вие можете/те могат
аз говоря/ти говориш/той, тя, то говори/ние говорим/вие говорите/те говорят

Числителни имена един, една, едно, две, двама

Прилагателни имена малък, малка, малко, малки ↔ голям, голяма, голямо, големи

Показателни местоимения този, тази, това, тези

Относителни местоимения който, която, което, които

Това е една стая в студентското общежитие. В тази стая живеят две студентки.

Една аудитория в университет. Една учебна стая в училище. В тази учебна стая учат ученици.

В тази стая учат студенти.

А в тази стая живеят студенти.

Това е една аудитория.

В тази аудитория учат студенти.

Има един прозорец.

Какво има тук?
Има един гардероб.

Има един стол.

Тук има една врата.

Има една мивка.

Има една маса.

Има една етажерка за книги.

Има една маса и един стол.

Има едно легло.

Тук има едно легло.

Тук има едно шкафче.

В тази стая има един стол, един гардероб, един килим, една маса, една етажерка, едно легло, едно шкафче.

Какво има на пода? – На пода има един килим.

Какво има на шкафчето? – На шкафчето има една лампа.

Какво има на етажерката? – На етажерката има книги.

Тук има една възглавница.

Тук има един чаршаф.

Тук има едно одеяло.

Тук има едно легло. Какво има на леглото? – На леглото има един чаршаф, една възглавница и едно одеяло.

Какво има на леглото?

На леглото има един чаршаф.

На леглото има една възглавница.

На леглото има едно одеяло.

На леглото има един чаршаф и една възглавница.

На леглото има един чаршаф.

На леглото има една възглавница.

На леглото има един чаршаф и две възглавници.

На леглото има един чаршаф и една възглавница.

На леглото има един чаршаф, едно одеяло и две възглавници.

На леглото има един чаршаф, една възглавница и едно одеяло.

Ето две легла. Какво има на леглата?

На леглата има чаршафи, възглавници и одеяла.

Упражнение 1: Разгледайте картините и отговорете на въпросите.

Какво има на леглото?

Какво има до леглото?

Какво има на леглото? Какво има до леглото?

Какво има на пода?

Какво има до леглото?

Какво има на шкафчето?

Голям и малък

Голям стол и малък стол

Какъв е този стол? – Голям.

Какъв е този стол? – Малък.

Голям килим и малък килим

Какъв е този килим? – Голям.

Какъв е този килим? – Малък.

Голям гардероб и малък гардероб

Какъв е този гардероб? – Голям.

Какъв е този гардероб? – Малък.

Голям прозорец и малък прозорец

Какъв е този прозорец? – Голям.

Какъв е този прозорец? – Малък.

Голям блок и малък блок

Какъв е този блок? – Голям.

Какъв е този блок? – Малък.

Упражнение 2 Отговорете на въпроса. Замествайте подчертаната дума с дадените в скоби.

Какъв **молив** има тук? – Голям молив.

Какъв **молив** има тук? – Малък молив.

(гардероб, чаршаф, маркер, стол, учебник, речник, вестник, блок, килим, прозорец, булевард)

Голяма и малка

Голяма стая и малка стая

Каква е тази стая? – Голяма.

Каква е тази стая? – Малка.

Голяма маса и малка маса

Каква е тази маса? – Голяма.

Каква е тази маса? – Малка.

Голяма етажерка и малка етажерка

Каква етажерка има тук? – Голяма.

Каква етажерка има тук? – Малка.

Голяма възглавница и малка възглавница

Каква възглавница има тук? – Голяма.

Каква възглавница има тук? – Малка.

Голяма чанта и малка чанта

Каква чанта има тук? – Голяма.

Каква чанта има тук? – Малка.

Голяма мивка и малка мивка

Каква е тази мивка? – Голяма.

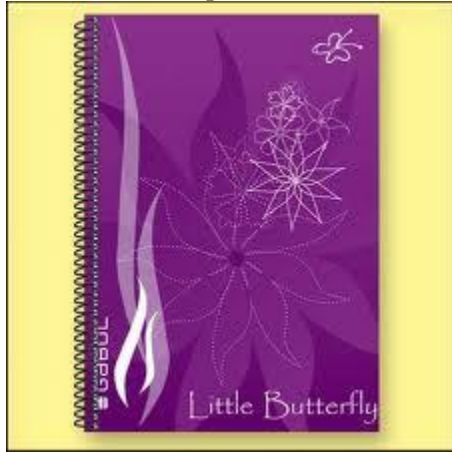

Каква е тази мивка? – Малка.

Голяма тетрадка и малка тетрадка

Каква е тази тетрадка? – Голяма.

Каква е тази тетрадка? – Малка.

Голяма къща и малка къща

Каква къща има тук? – Голяма.

Каква къща има тук? – Малка.

Упражнение 3 Отговорете на въпроса. Замествайте подчертаната дума с дадените в скоби.

Каква **врата** има тук? – Голяма врата.

Каква врата има тук? – Малка врата.

(маса, мивка, възглавница, стая, чанта, химикалка, тетрадка, писалка, книга, къща)

Голямо и малко

Голямо легло и малко легло

Какво легло има тук? – Голямо легло.

Какво легло има тук? – Малко легло.

Голямо бюро и малко бюро

Какво бюро има тук? – Голямо бюро.

Какво бюро има тук? – Малко бюро.

Голямо общежитие и малко общежитие

Какво е това общежитие? – Голямо.

Какво е това общежитие? – Малко.

Упражнение 4 Отговорете на въпроса. Замествайте подчертаната дума с дадените в скоби.

Какво **шкафче** има тук? – Голямо шкафче.

Какво **шкафче** има тук? – Малко шкафче.

(одеяло, дете, общежитие, списание, огледало, бюро, момче, момиче, легло)

Големи и малки

Големи маркери и малки маркери

Какви **маркери** има тук? – Големи.

Какви **маркери** има тук? – Малки.

Упражнение 5 Отговорете на въпроса. Замествайте подчертаната дума с дадените в скоби.

Какви **възглавници** има тук? – Големи.

Какви **възглавници** има тук? – Малки.

(книги, етажерки, гардероби, мивки, маси, стаи, къщи, книги, легла, чаршафи, моливи, килими)

Упражнение 6 Опишете стаите, като отговорите на въпросите.

Какво има в тази стая?

Какво има в тази стая?

Упражнение 7 Прочетете описанието на стаите.

Ето една голяма стая. Тук има един голям прозорец, един голям гардероб, една голяма маса и едно голямо легло. На леглото има един голям чаршаф, една голяма възглавница и едно голямо одеяло. До леглото има един голям шкаф.

Ето една малка стая. Тук има един малък прозорец, един малък гардероб, една малка маса и едно малко легло. На леглото има един малък чаршаф, една малка възглавница и едно малко одеяло. До леглото има едно малко шкафче.

Кой живее тук?

Студентско общежитие и студентска стая

Това е студентско общежитие.

Това е стая за един студент.

Това е стая за двама студенти.

Това е стая за трима студенти.

Кой живее в тази стая? – В тази стая живеят двама студенти.

Упражнение 8 Отговорете на въпроса, като замествате последователно подчертаната дума с дадените в скоби и направите нужните промени на глагола, където е необходимо.

Кой живее в тази стая? – В тази стая живеят **двама студенти**.

(две студентки, един студент, една студентка, едно дете, две деца, двама ученици, две момчета)

Какво правят?

Той чете вестник.

Той чете книга.

Тя чете книга.

Те четат книга.

Този ученик седи. Той чете книга.

Какво прави тя? – Тя чете книга.

Какво прави детето? – То чете книга.

Какво правят те? – Те четат книга.

А тази студентка седи на масата. Тя пише писмо. Какво прави тя? – Тя пише.

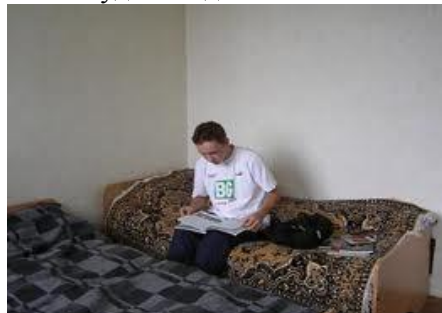
Детето пише. Какво прави то? – То пише.

Те седят в учебната стая и пишат.

Този студент седи на леглото и чете книга.

Този студент седи на масата и пише писмо.

Кой студент чете книга? – Студентът, **който** седи на леглото, чете книга.

Кой студент пише писмо? – Студентът, **който** седи на масата, пише писмо.

Тази студентка седи на стола. Тя чете книга. А тази студентка седи на масата. Тя пише писмо.

Коя студентка чете книга? – Студентката, **която** седи на стола, чете книга.

Коя студентка пише писмо? – Студентката, **която** седи на масата, пише писмо.

Това момиче седи на масата. То учи.

Това момиче седи на пейката. То чете книга.

Кое момиче учи? – Момичето, **което** седи на масата, учи.

Кое момиче чете книга? – Момичето, **което** седи на пейката, чете книга.

Това момиче седи на леглото. То чете книга.

А това момиче седи на бюрото. То учи.

Кое момиче чете книга? – Момичето, **което** седи на леглото, чете книга.

Кое момиче учи? – Момичето, **което** седи на бюрото, учи.

Тези студентки седят на масата. Те учат български език. А тези деца седят в стаята и четат книги.

Кои студентки учат български език? – Студентките, **които** седят на масата, учат български език.

Кои деца четат книги? – Децата, **които** седят в стаята, четат книги.

Можете ли да четете?

Аз чета. Аз мога да чета.
Ти четеш. Ти можеш да четеш.
Той чете. Той може да чете.
Тя чете. Тя може да чете.
То чете. То може да чете.
Ние четем. Ние можем да четем.
Вие четете. Вие можете да четете.
Те четат. Те могат да четат.

Аз мога ли да чета? – Да, аз мога да чета.
Ти можеш ли да четеш? – Да, ти можеш да четеш.
Той може ли да чете? – Да, той може да чете.
Тя може ли да чете? – Да, тя може да чете.
То може ли да чете? – Да, то може да чете.
Ние можем ли да четем? – Да, ние можем да четем.
Вие можете ли да четете? – Да, вие можете да четете.
Те могат ли да четат? – Да, те могат да четат.

Можете ли да пишете?

Аз мога да пиша.
Ти можеш да пишеш.
Той може да пише.
Тя може да пише.
То може да пише.
Ние можем да пишем.
Вие можете да пишете.
Те могат да пишат.

Аз мога ли да пиша на български? – Да, аз мога да пиша.
Ти можеш ли да пишеш на български? – Да, мога да пиша.
Той може ли да пише на български? – Да, може да пише.
Тя може ли да пише на български? – Да, може да пише.
Детето може ли да пише на български? – Да, може да пише.
Ние можем ли да пишем на български? – Да, можем да пишем.
Вие можете ли да пишете на български? – Да, можете да пишете.
Те могат ли да пишат на български? – Да, могат да пишат.

Упражнение 9 Прочетете диалозите и говорете с колегата до Вас, като замествате подчертаните думи с дадените в скоби.

Диалог

- Вие можете ли да четете на **арабски** език?
- Да, аз мога да чета. А Вие можете ли да четете на арабски?
- Не, аз не мога да чета на арабски език, но мога да чета на **гръцки**.
(руски/турски, английски/френски, турски/немски, италиански/сръбски, китайски/полски)

Диалог

- Ти можеш ли да пишеш на **български** език?
- Да, аз мога да пиша. А ти можеш ли?
- Не, аз не мога да пиша на български език, но мога да пиша на **арабски**.
(турски/гръцки, румънски/полски, испански/френски, английски/немски, руски/чешки)

Диалог

- Вие можете ли да говорите на български език?
  - Да, аз мога да говоря. А Вие говорите ли български?
  - Не, аз не мога да говоря български, но мога да говоря английски.
  - Аз също мога да говоря английски.
  - Много добре! Браво!
- (гръцки/английски, турски/руски, испански/френски, португалски/италиански)

Това е една етажерка с много български книги.

Четене и запомняне

Упражнение 10 Прочетете диалога и говорете с колегата до Вас. Запомнете диалога.

Диалог

- Добър ден! Заповядайте, влезте в стаята!
- Благодаря! Стаята е хубава. Има голям прозорец и голям гардероб.
- Да. Има също една малка маса и един малък стол. Има и едно голямо легло.
- Какво е това на леглото?
- Това е едно голямо одеяло.
- На масата има един учебник по български език, една тетрадка и една химикалка.
- Да, аз уча български език и вече мога да чета, мога също да пиша добре. А Вие?
- Аз мога да чета, но не мога да пиша добре.

Приложение на наученото

Упражнение 11 Отговорете на въпросите.

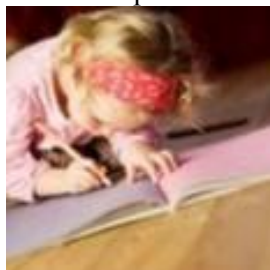
Какво прави той?

Какво прави тя?

Какво прави то?

Какво прави той?

Какво е това? Напишете отговорите в празните места.

Какво има на леглото?

Това е канапе. Какво има на канапето?

Какво има на стола?

Какво има до канапето?

Какво има на етажерката?

Тук има...
Тук няма...

В стаята има...
На леглото има...

Запомнете структурите
Студентът, който...
Студентката, която...

Детето, което...
Студентите, които...

Речник
Четвърти урок (Fourth lesson)
Какво има в стаята? (What's There In the Room?)

Лексика (vocabulary)	Структури (structures)	Граматика (grammar)
стая room	Тук има... <i>There is/are here...</i>	Сегашно време на глаголите <i>уча, чета, пиша, седя, мога,</i> <i>говоря</i>
мивка wash- (hand-) basin, sink	Тук няма... <i>There is/are not here...</i>	Present simple tense of the verbs <i>to study, to read,</i> <i>to write, to sit, can, to speak</i>
етажерка (set of) shelves	Аудитория в университета <i>Auditorium in the university</i>	Подчинено определително изречение с <i>който/която/</i> <i>което/която//Момчето,</i> <i>което седи на масата, пише.</i>
гардероб wardrobe	Учебна стая в училището <i>A class-room in the school</i>	Subordinate definite clause with <i>who/which/that</i> <i>The boy, who is sitting at the</i> <i>table, is writing a letter.</i>
легло bed		Съгласуване на числителни, прилагателни, същ. имена: м.р. ед.ч. <i>един голям гардероб</i>
одеяло blanket, rug		ж.р. ед.ч. <i>една голяма маса</i>
чаршаф sheet		ср.р. ед.ч. <i>едно голямо легло</i>
възглавница pillow		Concordance of numbers, adjectives and nouns:
голям big		All endings in masculine gender singular usually are consonants <i>(един голям гардероб)</i>
малък small		All endings in feminine gender singular are -А/-Я <i>(една</i> <i>голяма маса)</i>
седя to sit, I'm sitting		All endings in neuter gender singular are -О/-Е/-ИЕ <i>(едно голямо легло; едно</i> <i>кафе, едно хубаво списание)</i>
чета to read		Съставно глаголно сказуемо <i>мога да чета/ мога да пиша/</i> <i>мога да уча/ мога да говоря</i>
говоря to speak		A complex predicate <i>I can read/ I can write/ I can</i> <i>study/ I can learn/ I can speak</i>
пиша to write		
писмо letter		
уча to study, to learn, to teach		
мога can		
благодаря thank for		
моля please, to ask		
заповядай, заповядайте 1) come in, please 2) here you are		
аудитория lecture-hall, auditorium		
маркер highlighter, cursor		

пейка bench, seat		
----------------------	--	--